

СТАНОВИЩЕ

За кандидатурата на доц. д-р Георги Дончев Рачев за званието „професор“ в конкурса по 4.4 Науки за Земята (климатология), обявен в ДВ. бр. 100 от 15.12.2017г.

Доцент Рачев е роден през 1955 година. През 1979 година е завършил специалността „география“ в ГГФ – СУ „Климент Охридски“. След двегодишна работа като специалист в Географски институт на БАН, от 01.02.1982 г до днес той е преподавател в катедра „Климатология, Хидрология и Геоморфология“ при ГГФ – СУ „Климент Охридски“. От 1986 година е старши асистент, от 1990 година е главен асистент, а от 1996 година до днес е доцент. В 1995 година защитава дисертация за степента „доктор“. През последните десет години води лекции и упражнения по обща климатология, климатология и хидрология, замърсяване и опазване на атмосферния въздух, качество и контрол на атмосферния въздух и климат на континентите. По магистърска програма „ Изменения на климата и управление на водите“ е водил лекции и упражнения по следните курсове: методи на климатичните изследвания, опасни и неблагоприятни метеорологични и хидроложки явления, синоптичен анализ и синоптична климатология, възобновяеми енергийни източници и климат и икономика. Георги Рачев е ръководител на трима докторанти, от които единия е защитил успешно. Общият брой на научните му статии и студии е 17, статиите и докладите на научни конференции са 15, а книгите и учебните пособия в които е взел участие са 3. Има установени около 50 цитирания. Научен ръководител е на 8 научно-изследователски проекти – всички са свързани с климата, хидрологията и криогенните процеси в Пирин планина. Рачев е активен популяризатор на науката – има над 220 публикации във вестници и списания, участие в 5 национални телевизии, 12 радиостанции и над 70 научни и информационни сайта.

Краткият преглед на научното и научно-популярното творчество на кандидата показва целенасоченост, но наред с това и разнообразие. Интересите му в областта на климатологията са успешно съчетани с връзките на климата с останалите елементи на природната среда, както и с икономиката. Авторът удачно е видял приносите в научното си творчество, но може би те могат да се обединят. Според мен, трябва да се подчертае работата на екип под негово ръководство в Пирин планина. Тук има методичен принос в разполагането на автоматичните станции за наблюдения на климата и на земната повърхност. Принос е и набирането на статистически материал за изучаване на връзката между някои климатични параметри и геоморфоложките процеси на земната повърхност. Този вид изследвания са пример за това как трябва да работи географът – климатолог. Със същия комплексен подход са и изследванията на селите по долината на река Струма. В работите си кандидатът умело вплита елементи от синоптичната метеорология, нещо необходимо при изучаването на такива динамични процеси като криопроцесите, селите и други хидроклиматични явления. Публикациите издават интерес към климатичните промени в света и у нас, подкрепен с достатъчна информация, особено от български станции. Има установен поглед към икономиката и нейните връзки с климата и климатичните промени.

За съжаление, нямам поглед върху качествата на Рачев като преподавател, но косвено мога да дам висока оценка на преподавателските му качества, защото познавам общата и

професионалната му култура, които са на високо ниво. Познавам и работата на защитилия под негово ръководство докторант, по която съм дал становище. Тя бе изпълнена качествено с определени приноси, за които заслугата на Рачев е очевидна. Накрая ще спомена и книгата „Климатология – въпроси и отговори“: Тук прави впечатление, че Рачев е успял да предаде съдържанието на кратък курс по „Обща климатология“ с един много добър език и най-важното – успял е да бъде кратък, без да бъде повърхностен.

При прегледа на публикациите на автора ми направиха впечатление някои недостатъци. В публикацията „Современные изменения температуры воздуха и осадков в Болгарии“ авторът сравнява данните от 30 годишен с данните от 15 годишен период, което е методично неправилно. Той е отбелязал това, но би било по-добре да го беше избегнал. В публикацията „Средиземноморски черти на климата на Санданско – Петричкия район“, изпълнена на добро ниво с много сравнителен материал от цялото Средиземноморие, той определя климата като средиземноморски със студена зима. Като знаем, че двата основни белега на средиземноморския климат са зимният максимум на валежите и топлата зима, не можем да се съгласим, че има средиземноморски климат със студена зима. Очудва ме също така и точността на някои измервания на екзогенните процеси в Милевска планина и планината „Кървав камък“ – до 0,02 cm годишно. Според мен едва ли са възможни измервания с такава точност. И накрая в раздел 3.0 на „Климатология – въпроси и отговори“ авторът пише, че нивото на Световния океан се е повдигнало с 8,3 cm, докато всички източници сочат повдигане с 19 cm.

Независимо от незначителните забележки, смятам, че кандидатът Рачев работи повече от три десетилетия много качествено като преподавател и учен и напълно заслужава журито да му присъди званието „професор по климатология“.

София, 20.03.2018г.

Дал становището:

/ доц. д-р Стефан Велев/